

**Pesticide
Action
Network**
Netherlands

Anreperstraat 91
9404 LC Assen
pan.netherlands@gmail.com
<https://www.pan-netherlands.org>

Aan: De minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur
De minister van Volksgezondheid

Cc: Ctgb, RIVM
Vaste Kamercommissies voor Landbouw en voor Volksgezondheid

Assen, 25 november 2024

Betreft:
Dringend verzoek tot verbod op flufenacet- hormoonverstoorder en TFA generator

Geachte minister,

Wij roepen u op om over te gaan op een onmiddellijk verbod op alle producten met de werkzame stof flufenacet. Tevens vragen we u in Europees verband aan te dringen op een verbod op de werkzame stof. In deze brief geven we alle argumenten voor een verbod op EU- en nationaal niveau.

De Europese Autoriteit voor Voedselveiligheid (EFSA) heeft onlangs geconcludeerd dat flufenacet een hormoonverstoorder is, die de schildklierfunctie aantast en indirect de ontwikkeling van de hersenen kan beïnvloeden, waardoor zwangere vrouwen en pasgeborenen gevaar lopen. (1) Bijgevolg is flufenacet een gevaarlijke stof die niet voldoet aan de goedkeuringscriteria van pesticiden verordening 1107/2009 en verboden moet worden.

Flufenacet is ook een per- en polyfluoralkylstof (PFAS), een groep stoffen die bekend staat als 'forever chemicals' vanwege hun persistentie. Flufenacet is een belangrijke bron van trifluorazijnzuur (TFA), een PFAS met hele korte keten die wordt aangetroffen in grondwater, drinkwater en zelfs ongerepte waterbronnen in heel Europa. (2) Op het overleg op 4 en 5 december van het Permanente Comité voor Planten, Dieren, Voedsel en Veevoer (SCoPAFF) staat de toelating ter discussie. Dit is dé kans om te handelen in het belang van de EU-burgers, vooral kwetsbare groepen zoals jonge kinderen, en het milieu en aan te dringen op een snel verbod van de werkzame stof op EU niveau.

Flufenacet werd in januari 2004 voor het eerst goedgekeurd voor 10 jaar. Vervolgens is de risicobeoordeling uitgesteld, wat resulteerde in een jaarlijkse verlenging van de goedkeuring voor gebruik tot juni 2025 - meer dan 11 jaar na de oorspronkelijke goedkeuringsperiode. Dit ondanks het toenemende bewijs over de toxiciteit. Flufenacet is momenteel toegelaten in 25 lidstaten voor gebruik in hoofdzakelijk wintergraangewassen zoals tarwe, rogge, spelt en gerst.

Op 27 september 2024 publiceerde de EFSA de conclusies van de collegiale toetsing van de risicobeoordeling, (2) met de conclusie dat flufenacet voldoet aan de criteria voor hormoonverstoring bij de mens. De stof wijzigt de schildklierstimulerende hormoonspiegels, wat leidt tot veranderingen in het gewicht van de schildklier en de schildklier histopathologie. Deze veranderingen in de schildklierhormoonspiegels zouden de ontwikkelingsneurotoxiciteit kunnen verklaren die werd waargenomen in een eerdere studie. Daarom kan flufenacet invloed hebben op de ontwikkelende hersenen tijdens de zwangerschap en vroege levensfasen, wat een belangrijk risico vormt voor de kwetsbare groepen van onze bevolking. Deze alarmerende conclusies gelden ook voor in het wild levende zoogdieren als niet-doelorganismen.

Dat alles dient te leiden tot een verbod op flufenacet, in overeenstemming met de pesticiden verordening, die bepaalt dat een stof met hormoonverstorende eigenschappen voor mensen en/of niet-doelorganismen niet wordt goedgekeurd (artikel 4, lid 1, en punten 3.6.5 en 3.8.2 van bijlage II).

Andere conclusies van de EFSA geven aanleiding tot extra bezorgdheid, waaronder het niet voltooiën van de beoordeling van de risico's voor de consument niet volledig was en dat geldt ook voor de toxicologische relevantie van bepaalde metabolieten, zoals TFA, een veel voorkomende metaboliet van PFAS bestrijdingsmiddelen.

Hoewel de EFSA dit laatste punt niet heeft aangemerkt als een 'rode vlag' die de verlenging van flufenacet tegenhoudt, is het afbraakproduct TFA een andere cruciale reden waarom de stof verboden moet worden. Flufenacet voldoet aan de OECD-definitie van PFAS. De stof is niet alleen persistent, maar breekt ook af in TFA, een ultrakorte PFAS die onze waterbronnen in heel Europa vervuult, inclusief ons mineraalwater en de meest ongerepte waterbronnen. Dit is zeer zorgwekkend omdat het bewijs over de toxiciteit van TFA toeneemt.

TFA is door het Duitse Chemie Agentschap bij de ECHA voorgedragen voor classificatie als giftig voor de voortplanting, categorie 1B, zeer persistent en zeer mobiel (vPvM) en persistent, mobiel en toxisch (PMT). (3) Deze voorstellen voor gevarenclassificatie maken van TFA een toxicologisch 'relevante metaboliet'. (4) Momenteel verontreinigt TFA het grondwater op vele plaatsen ver boven de wettelijke limiet van 0,1 µg/L voor relevante metabolieten. Duitsland is voornemens over te gaan tot een nationaal verbod op flufenacet bevattende producten. (5)

In haar conclusie concludeerde de EFSA dat het gebruik van flufenacet in de directe omgeving niet alleen de limiet voor relevante metabolieten overschrijdt, maar zelfs die voor niet-giftige metabolieten (toxicologisch niet-relevant), die 100 keer hoger ligt (10 µg/L). (6)

Wereldwijd nemen de zorgen over TFA in ons water snel toe. In België, Denemarken, Duitsland, Noorwegen en Zweden heeft het al tot maatschappelijk debat geleid. Recent heeft een groep internationale wetenschappers opgeroepen om TFA te bestempelen als een 'Global Boundary Treat', omdat de aanwezigheid in water toeneemt, de stof niet afbreekt en er toenemende aanwijzingen zijn over de giftigheid. (7)

Gezien dit bewijs voldoet flufenacet niet aan de eisen van de Pesticide Verordening, die expliciet stelt dat pesticiden "geen onmiddellijk of uitgesteld schadelijk effect hebben op de gezondheid van de mens, met inbegrip van die van kwetsbare groepen, of op de gezondheid van dieren, rechtstreeks of via het drinkwater" en 'geen onaanvaardbare effecten hebben op het milieu'. Artikel 44).

Daarom dringen wij aan op steun voor een EU-verbod op flufenacet, zonder uitstel of respijtperiodes tijdens de komende EU SCoPAFF vergadering op 4 en 5 december.

Bovendien vragen we intrekking van alle nationale toelatingen van producten die flufenacet bevatten zonder te wachten op de uitkomst van deze Europese discussies. De pesticidenverordening geeft lidstaten een wettelijke basis om op elk moment de toelating te herzien en in te trekken als er aanwijzingen zijn dat het pesticidegebruik niet langer als veilig kan worden beschouwd (artikel 44) en maakt duidelijk dat de doelstelling van de pesticidenregelgeving om een hoog niveau van bescherming van de menselijke gezondheid, het grondwater en het milieu te waarborgen voorrang heeft op de doelstelling om de landbouwproductie te verbeteren. (8)

Wij danken u voor uw aandacht voor deze dringende kwestie. We vertrouwen erop dat u de juiste beslissing zult nemen om de volksgezondheid en het milieu te beschermen.

Hoogachtend,

Margriet Mantingh

PAN-NL, mede namens het PAN Europe netwerk

(1) Europese Autoriteit voor voedselveiligheid, Peer review van de risicobeoordeling van de werkzame stof flufenacet, september 2024, [DOI: 10.2903/j.efsa.2024.8997](https://doi.org/10.2903/j.efsa.2024.8997).

(2) PAN Europe, [TFA in water: Dirty PFAS Legacy Under the Radar](#), mei 2024.
PAN Europe, [TFA: The Forever Chemical in the Water We Drink](#), juli 2024.

(3) [ECHA Register over TFA, ingediend 11 juni 2024](#)

(4) Directoraat-generaal Gezondheid en voedselveiligheid, Guidance Document on the assessment of the relevance of metabolites in groundwater of substances regulated under Regulation (EC) No 1107/2009, [Sanco/221/2000 - rev.11](#).

(5) [Wirkstoff Flufenacet: Stehen diese Mittel gegen Ungräser vor dem Aus?](#) Agrar Heute, 26 okt 2024

(6) Volgens de pesticidenverordening mag een stof niet worden goedgekeurd als de relevante metabolieten ervan het grondwater verontreinigen tot boven de limiet van 0,1 µg/L die is vastgesteld in de kaderrichtlijn water. De conclusies van de EFSA tonen TFA-niveaus van meer dan 0,75 µg/L voor alle toepassingen van flufenacet, en in sommige gevallen meer dan 10 µg/L.

(7) [The Global Threat from the Irreversible Accumulation of Trifluoroacetic Acid \(TFA\)](#), Hans Peter Arp et al, Environmental Science and Technology, 30 oktober 2024

(8) [Europees Hof voor Justitie, zaak C-162/21, paragraaf 48.](#)